

ICCI KONFERANSI VE FUARI 15'İNCİ KEZ İSTANBUL'DA TOPLANDI

15. Uluslararası Enerji Konferansı ve Çevre Fuarı (ICCI) 13-15 Mayıs 2009 tarihlerinde İstanbul'da WOW Convention Center'de yapıldı. Üç gün boyunca yaklaşık beş bin kişinin ziyaret ettiği fuarda; rüzgâr, güneş, su ve jeotermal enerjinin Türkiye için önemine dikkat çekilirken, atıktan enerji üretimi ile bir çöplüğün şehri nasıl aydınlattığına da vurgu yapıldı. ABD, İtalya, Çin ve Hindistanlı yatırımcıların ağırlıkta olduğu yabancı yatırımcıların büyük ilgisini çeken ICCI, enerji alanında yeni ortaklık ve iş birliklerine de ev sahipliği yaptı.

ICCI 2009'un bu seneki ana temasını "Küreselleşme Sürecinde Enerjide Arz Güvenirliği, Enerji Verimliliği, Sürdürülebilir Enerji ve Çevre Politikaları" oluşturdu. Uluslararası anlamda hem konferans hem de fuar etkinliklerinin bir arada gerçekleştirildiği tek platform olan ICCI 2009'da, Türkiye enerji sektöründe önümüzdeki 15 yıllık süreçte gerçekleştirilmesi zorunlu olarak kabul edilen yatırımlara dikkat çekilirken, bu yatırımlara ilişkin yol haritası oluşturuldu.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı yanı sıra Türkiye Kojenerasyon Derneği, Elektrik Üreticileri Derneği, Rüzgâr Enerjisi Santralleri Yatırımcıları Derneği, Hidroelektrik Santralleri Sanayi İşadamları Derneği, Bölgesel Çevre Merkezi, ASME ve Cogen EUROPE gibi enerji sektörünün önemli kuruluş ve dernekleri ICCI 2009'da yer aldı.

Toplam 24 oturumda Türkiye enerji sektörünün yol haritasını şekillendirecek 150 bildiriye imza atıldı. Etkinliğe; Makina Mühendisleri Odası (MMO) Enerji Çalışma Grubu Üyesi H. Caner Özdemir "Bağımsız İdari Otorite Kavramı ve Enerji Sektörüne Olası Yansımaları" ve MMO Enerji Verimliliği Danışmanı Tülin Keskin "Yeni Enerji Politikaları ve İstihdam" başlıklı bildiriyle katıldılar.

Fuarın en dikkat çeken gündem konusu düşen enerji fiyatları doğrultusunda Türkiye'nin elde ettiği tasarrufun, en azından 1 milyar dolarlık bölümünün yatırıma dönüştürülmesi gerektiği oldu.

Bu yıl 130'a yakın konuşmacının katıldığı ICCI'da Türkiye'nin giderek artan enerji sorunu masaya yatırılırken, çözüm olarak yenilenebilir enerji kaynakları ve verimli enerji teknolojileri gösterildi.

Taner Yıldız Bürokrasiyi Eleştirdi

Konferans açılışında yaptığı konuşmasında ICCI'de alınan kararların son derece önemli ve sektörü yönlendiren bir referans noktası olduğuna dikkat çeken Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, enerjideki ana politikalarının yenilenebilir enerji kaynaklarını harekete geçirmek ve bu konuda elden gelen bütün çalışmaların yapılacağını söyledi. Yıldız, bu noktada kamu yatırımları küçülürken, özel sektör yatırımlarının büyümesi gerektiğini, bürokrasinin de özel sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden yapılanması gerektiğini savundu. Rüzgâr enerjisi yatırımları konusunda bürokrasiyi eleştiren Taner Yıldız, 785 milyon dolarlık teminat mektubunun düzenleme kurulunda beklediğini, bu handikapları ifade etmekten çekinmediklerini, kendisinin

bakanlığı döneminde şeffaf ve irade koyan bir politika izleyeceği sözünü verdi. Rüzgâr enerjisi yatırımlarında başlanıldığı hızla ilerlenemediğini ifade eden Yıldız, “16-17 ay süren yapılanma savunabileceğimiz bir durum değil” dedi. Kamuda oluşan kaynakların makul ve kabul edilebilir oranlarda, hukuk çerçevesinde özel sektöre devredilmesi gerektiğini kaydeden Enerji Bakanı Yıldız, özel sektörün önünü açıcı şekilde bu prensibin hayata geçirilmesi gerektiğini belirtti.

Yenilenebilir Yatırım Yapmayanlar Gelecekte Enerjisiz Kalacak

ICCI 2009'un Türkiye'de 1994 yılından itibaren her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen en istikrarlı enerji etkinliği olduğunu belirten Sektörel Fuarçılık Yönetim Kurulu Başkanı ve ICCI'nın Organizasyon Komitesi Üyesi Süleyman Bulak, fuar kapsamında

yaptığı değerlendirmede Türkiye'nin enerji arzını 2020 yılına kadar her yıl yüzde 7, 5 artırması gerektiğine işaret etti. 2008 yılında Türkiye'de enerji tüketiminin yüzde 4.2 oranında arttığını vurgulayan Bulak, ICCI 2009'un konusunun bu gerçeklerden yola çıkılarak “Küreselleşme Sürecinde Enerjide Arz Güvenilirliği, Enerji Verimliliği, Sürdürülebilir Enerji ve Çevre Politikaları” olarak belirlendiğini açıkladı. Bulak, ICCI 2009 sonuç bildirgesi kapsamında enerji üretiminin çeşitlendirilerek özelleştirmeye devam edilmesi gerektiğini söyledi. Özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına ilişkin yatırımlara hız verilmesi gerektiğine dikkat çeken Bulak, “Dünyada bu alanlara bugünden yatırım yapmayanlar gelecekte enerjisiz kalacak. Türkiye'nin bu noktada enerji üretiminde riskini dağıtması için rüzgâr, güneş, su, atık ve jeotermal enerjiye yatırım yapması gerekiyor” dedi. Yaşanan küresel krizin Türkiye'de enerji yatırımları için çok önemli fırsatlar yarattığına dikkat çeken Bulak, “Global kriz nedeniyle enerji fiyatları oldukça düştü. Bu Türkiye'nin enerji ihtiyacını gidermek için harcadığı parasal büyüklükte 10 milyar dolar gibi bir tasarrufu elde etmesini sağladı. Bu tasarrufun yüzde 10'luk diliminin, yani 1 milyar doların yenilenebilir enerji üretimine yatırım olarak dönüştürülmesi gelecekte enerjisiz kalmamamızın temininde ciddi bir adım olacaktır. Ülke olarak bu fırsatı iyi değerlendirmeliyiz” diye konuştu.

2009'da 15 Şehrin Doğal Gaz Dağıtımını Özelleştirilecek

ICCI'nın açılışında konuşan EPDK Başkanı Hasan Köktaş, 2025'li yıllara gelindiğinde yenilenebilir enerjinin sektördeki payının yüzde 25'lere çıkması gerektiğini belirtti. Konuşmasında 2009 yılında 15 şehrin doğal gaz dağıtımının daha özelleştirileceğini açıklayan Köktaş,

böylece doğal gaz dağıtımını özelleştirilen şehir sayısının 45'e yükseleceğini söyledi. Türkiye'nin enerji sektöründe uzun vadeli stratejik planlamalarla ilerlediği bir yatırım sürecine girdiğini ileri süren Köktaş, özelleştirmelerin bu süreçte önemli bir rol üstleneceğini kaydetti. EPDK Başkanı Köktaş, 2025 yılına kadar Türkiye'nin ürettiği toplam enerji içerisinde nükleer enerjinin de yer alacağını açıkladı.

“BİO'lar Türk İdari Hukuk Sistemine Ters Düşüyor”

Konferansın ilk günü “Türkiye Enerji Sektörü Yatırım Ortamının Değerlendirilmesi ve Enerji Özelleştirmeleri” başlığı altında yapılan üçüncü oturumunda “Bağımsız İdari Otorite Kavramı ve Enerji Sektörüne Olası Yansımaları” başlıklı bildiriye sunan MMO Enerji Çalışma Grubu Üyesi H. Caner Özdemir, kamuoyunda “üst kurullar” olarak bilinen bağımsız idari otoriteleri ele aldı. Bağımsız idari otoritelerin (BİO) son 15 yıllık dönemde bütün dünyada yaygınlaştığını ve liberalleşme kavramının ön plana çıkardığı bir unsur haline geldiğini söyleyen Özdemir, Amerika ve Avrupa Birliği'ndeki yapılanma hakkında bilgi verdi. Bu yapıların Türkiye'de 1982 yılında Sermaye Piyasası Kurumu ile başladığını açıklayan Özdemir, bu tercihin nedenleri ile ilgili şöyle konuştu: “Çeşitli alanlarda faaliyet gösterecek olan bu organizasyonların

sadece Anayasal kısıtlara uymamakla kalmayıp, Türk İdari Hukuk Sistemi'ne de ters düşmektedir” dedi.

İstihdam Talebinin Alanı ve Kalitesi Değişecek

Sempozyumun ikinci günü “Enerji Piyasaları ve Yeni Açılımlar” başlığı altında yapılan 21'inci oturumda “Yeni Enerji Politikaları ve İstihdam” başlıklı bir bildiri sunan Makina Mühendisleri Odası Enerji Verimliliği Danışmanı Tülin Keskin, önümüzdeki uzun vadeli

tarafsız olmaları nedeniyle siyasi kadrolarca uygulanması zor olabilecek kısa, orta ve uzun vadeli bazı politikaları yürürlüğe koyabilecekleri, giderek daha teknik ve karmaşık hale gelmeye başlayan piyasaların liberalizasyonunun, bu kuruluşların bünyelerinde yer alacak uzman kadrolarca daha hızlı ve verimli bir biçimde gerçekleştirmenin mümkün olabileceği gibi düşünceler tercihin ana nedenleridir. Halen yapıları birbirinden tamamen farklı çeşitli BİO'lar bulunmaktadır.”

Her biri yasa ile kurulan ve bir tüzel kişiliğe sahip olan BİO'ların bu durumlarının “Yasama-Yürütme-Yargı” unsurlarının ve yetkilerinin tanımlandığı Anayasası'nın ilgili maddelerine uygun olmamasına dikkat çeken Caner Özdemir, idari teşkilatlanmanın temellerinin Anayasa'da belirtildiğini, buna göre merkezi idare ve yerinden yönetimler denilen bir örgütlenme modelinin söz konusu olduğunu belirterek, “Bunun dışında ortaya çıkacak olan bir örgütlenme bu anlamda Anayasa'da belirtilmiş olan Türkiye'nin idari teşkilatlanmasına ilişkin temel prensiplere aykırı düşmektedir. Yasama'nın BİO'lar için yapmış olduğu düzenlemelerde bu kuruluşların tüzel kişilik olduğu açıkça belirtilmekte ve bu durum

dönemde iklim değişiklikleri, ısıtma enerjisinde azalma ve güneş kuşaklarda soğutma enerjisi ihtiyacı nedeniyle daha fazla elektrik talebi oluşmasının enerji tüketim yapısını değiştireceğini söyledi. Net olarak fosil yakıtların tüketimindeki azalmanın bu sektörlerde bir istihdam azalması getirmesinin beklendiğini kaydeden Keskin, “AB 2030 yılı itibarıyla CO₂ emisyonunu yüzde 40 azaltacak bir yol haritası çizmiştir. Bunun global olarak istihdamı kötüleştirmeyeceği, ancak istihdam talebinin alanı ve kalitesinde değişikliklerle birlikte artış getireceği konusunda analiz çalışması sonuçları vardır. Örneğin Avrupa'da petrol sektöründe çalışan 120 bin kişiden 20

bininin, rafinerilerdeki emisyon standartlarının sıkılaştırılması sonucunda, eğer bunun için önlemler alınmazsa, işlerini kaybedebileceği düşünülmektedir. Yine referans senaryoya göre elektrik tüketiminde görülmesi beklenen yüzde 16 azalma nedeniyle en fazla yüzde 20 bir iş kaybı olması, gaz ve nükleer elektrik üretimdeki durağan istihdam eğiliminin ve kömür sektöründeki yüzde 50 istihdam azalmasının ve yenilenebilir sektördeki yüzde 50 istihdam artışı ile bunun telafi edileceği düşünülmektedir” dedi.

Enerji verimliliğinin çok yönlülüğünün ve çok boyutlu yararlarla sahip olmasının son yıllarda yayınlanan enerji stratejilerinde ve raporlarında açıkça görüldüğünü kaydeden Keskin, enerji verimliliğinin artırılmasının, enerji güvenliğine, iklim değişikliği etkilerinin azaltılmasına ve ekonomiye olan katkıları nedeniyle öne çıkarıldığını ve istihdam üzerindeki olumlu etkisinin de son birkaç yıldır konu edilmeye başlandığını vurguladı. Türkiye'de enerji verimliliği potansiyelinin en az yüzde 25 olduğunun yapılan birçok analizle görüldüğüne dikkat çeken Tülin Keskin, “Yaklaşık olarak 25 milyon TEP olarak hesaplanabilen tasarruf potansiyeli için AB'nin her 1 milyon

TEP enerji tasarrufu için 2000 tam zamanlı iş gösterge rakamları kullanması durumunda, söz konusu potansiyel rakam 50 bin tam zamanlı işi tanımlamaktadır. 2-3 katı yan işlerle birlikte istihdamın 150 binlere ulaşabileceğini söylemek mümkündür. İşsizliğin özellikle yüksek tahsilli teknik eğitim almış gençler arasında büyük sorun olduğu günümüzde bu çok değerli bir istihdam kaynağıdır” diye konuştu.

